

Sammanfattning – besvarade frågor referensgruppen (28 svar)

September 2016

Kommuner

- Fastnar i bidragsproblematik; bidragen är begränsade, olika vid olika tidpunkter, komplicerat. Kommuner skulle kunna försöka lösa utbyggnaden på annat sätt – lyfta blicken. För stort fokus på stödet är ett hinder i sig. Kommuner kan se vad de kan göra utan stöd, det finns fortfarande byggnaden som behöver anslutas och som kan lösas utan stöd.
- SKL behöver hjälpa sina medlemmar mer, t ex minimikrav på SLA, leverans av vårdtjänster, visa samhällsnyttan.
- Måste säkra en skyndsam handläggning av tillståndsansökningar vid utbyggnad för att inte hindra denna.
- Vissa lokala elbolag har fått för stor inverkan på bredbandsutbyggnaden. Behöver en tydligare styrning av offentligt ägda bolag.
- Kommuner engagerar sig inte i mobilnätstäckningen, de borde satsa även på utbyggnad av samhällsmaster.
- Infrastrukturplaner måste upprättas, kan göras tillsammans med privata aktörer.
- Vissa kommuner ger inte anständiga villkor för mark och grävning, ett stort hinder och det behöver ses över.

- Grävkostnaderna behöver få ett större fokus, ställ krav på öppenhet och transparens. Ifrågasätt grävkostnaden då stöd ska beviljas.
- Kompetensen inom bredband och digitalisering är för låg hos för många.
- Beställarkompetensen är för låg.

Landsbygdsutmaning

- Utbyggnaden på landsbygden går alldeles för långsamt, det är mycket kvar.
- Befolkningstäthet styr vilka som får bra bredband och inte, det är ett hinder för bredbandsutbyggnaden och i förlängningen för digitaliseringen.
- Utan fortsatt bredbandsstöd nås inte landsbygden av bredband.
- Det saknas en kraftsamling gällande glesbygden
- Avsaknad av engagemang från regeringen
- Finns en magisk gräns på 20 000 kr i betalningsvilja, ett hinder om anslutningarna blir dyrare, särskilt i glesbygd.
- Dagens byanätskoncept bygger på att människor arbetar ideellt och bidrar med mark och grävning utan att ta betalt. Det är ett hinder att detta tas för givet.
- Avsaknad av stödsystem för utbyggnad av samhällsmaster. Borde vara i fokus för regering/riksdag att införa.
- Grupper med otillräcklig efterfrågan som bor/verkar i områden med otillräckliga förutsättningar är en stor utmaning.

- Höj målen till 100%
- Befintligt stöd
 - Räcker inte, mer pengar behövs
 - Bättre med ett litet stöd per anslutning som räcker till många
 - Långsam bidragsprocess
 - Brist på långsiktighet (tydlig plan/indikation på att pengar kommer eller inte behövs)
 - För mycket byråkrati, gör oss handlingsförlamade
- Regionnät och lokala nät samordnas i för liten utsträckning, det blir ineffektivt. Fler skulle kunna få anslutning om detta samordnades mer.
- Det finns ingen samlad karta över de vita fläckarna, var finns behoven av utbyggnad, utan samlad karta är det svårt att se helheten?
- En extra utmaning på landsbygden är att kopparnätet nedmonteras. Konsekvenserna av nedläggning av kopparnätet behöver tas med utbyggnadsplanerna, vilket i sin tur bygger på att Telia öppet redovisar sina nedläggningsplaner så att andra operatörer, kommuner och regioner kan samverka.
- Byanätsprojekten behöver samordnas, det är för stor spridning i hur det hanteras i olika regioner

Samverkan

- Samverkan mellan stat och leverantörer behövs.
- Infrastrukturplaner behöver göras tillsammans av privata och offentliga aktörer.
- Myndigheter måste ställa krav om samplanering/samförläggning, det görs i för liten utsträckning idag.
- Utnyttja de regionala bredbandskoordinatorerna i större utsträckning. De finns och kan utnyttjas ännu bättre. Främst av kommunerna.
- Samverkan i utbyggnaden av regionnät och lokala nät görs i för liten utsträckning.
- Utan samverkan, dialog och nära samarbete mellan kommuner och aktörer löser vi inte utbyggnaden på landsbygden.
- Utvecklingen av samhällskritisk infrastruktur förutsätter samverkan i större utsträckning. Måste involvera alla infrastrukturägare.

Samhällsviktig infrastruktur och Digitalt utanförskap

- Geografiskt utanförskap – de som bor i områden med mycket låg befolkningstäthet kommer att bli ett hinder för digitalisering.
- Grupper som riskerar att hamna utanför digitaliseringen
 - Personer med låg utbildning
 - Invandrare med språkliga utmaningar riskerar att hamna utanför på sikt
 - De som inte har råd – ekonomiskt svaga
 - Personer i glesbygd
 - Personer med funktionsnedsättning som har svårt att hantera de gränssnitt och de trösklar som finns riskerar att inte bli delaktiga.
- I vissa områden är det idag barnfamiljer med vuxna i ålder 35-45 som avstår från fiber, vet inte orsaken, ekonomi eller att de har barn som fortfarande är så små att höghastighetsbredband inte är så viktigt – ÄN?
- Utvecklingen av samhällskritisk infrastruktur förutsätter samverkan i större utsträckning. Måste involvera alla infrastrukturägare.

Robustfrågor och säkerhetsfrågor blir alltmer utmanande

- Ökad sårbarhet är ett stort hinder för framtiden.
- Brist på krav vad gäller redundans och robusthet. Myndigheterna behöver driva på krav.
- Krav på tillgänglighet behövs.
- Betydelsen av säkerhet och tillgänglighet kommer att öka och behöver säkras. Ett hinder som växer med tiden.
- Digitala samhällstjänster till medborgare kan inte upprätthållas med dagens SLA.
- Vissa användare känner sig inte tillräckligt säkra på befintlig infrastruktur, hämmar utvecklingen och efterfrågan.
- Näten dokumenteras inte på ett tillförlitligt sätt. Det är en sak att de dokumenteras en annan att det görs på rätt sätt. Bristfälliga verktyg och okunnig personal är främsta anledningen.

Fiber i fokus

Digital motorväg

- Fibernät till alla hus är i det närmaste en överlevnadsfråga, dvs om så inte blir fallet har vi ett stort hinder att nå ut med framtidens tjänster.
- Utan fiber klarar vi inte att ge den offentliga servicen till alla (äldre, nyanlända, invandrare, attraktiv skola, familjer, krympande budgetar, färre personal).
- Utan fiber kan innovation inte stöttas, vilket i sin tur behövs för att attrahera företag och arbetskraft.
- Fiberfokus betyder inte att mobila nät inte behövs. Fiber har lett till en påföljande utbyggnad av mobila nätet.
- Otillräcklig tillträdesreglering på fiber, behöver införa symmetrisk reglering snabbt.
- Avsaknad av prisreglering riskerar att få stora konsekvenser.
- Efterfrågan finns men det finns en risk att den är otillräcklig för att öka utbyggnadstakten och för att nå målen.
- Interaktiva tjänster kommer att kräva fiber, ett hinder om vi inte ser det.
- För en gynnsam utveckling behöver befintlig konkurrens bevaras och tillträde till all befintlig fiber säkras.
- Valfrihet och öppenhet för konsumenterna behöver lagstadgas.

Digitalisering

- Fundamental för samhällsutvecklingen. Borde vara högst på dagordningen hos regeringen, myndigheter och kommuner, men det är inte så. En orsak och ett hinder är för låg kompetensnivå.
- Det saknas en nationell handlingsplan. En sådan plan behöver sedan vara ramverket för hur myndigheter, region och kommuner förväntas agera.
- Det finns inga krav, det driver inte digitaliseringen, ställ krav på myndigheter och offentlig verksamhet. Visa på effektivitetsvinster.
- Fundamental för samhällsutvecklingen och som driver innovationer
- Sverige tillhör de ledande nationerna och bör bevara detta
- Utbildningsnivån behöver höjas – insatser krävs om detta inte ska blir ett allt större hinder.
 - Svenska skolelever hänger inte med
- Fiberutbyggnaden är inte sammankopplad med digital agenda, det behövs en konkret samhällsnytta och företagsutveckling för att motivera fler.
- Tjänsteutbudet behöver vidareutvecklas för att se nyttan.

- Samhällskritiska tjänster för privatpersoner, näringsliv och samhälle har utvecklats under perioden. Betydelsen av bredband har ökat och kommer att öka. Kvalitet behöver säkras bättre.
- Det går trögt i många sektorer, det är ett hinder i sig att vi inte prioriterar, prioritera områden.
- Reglerna hänger inte med vilket bidrar till en osäkerhet om vad man får och inte får.
- Politiker hänger inte med i förändringens konsekvenser, t ex när media går över till digital form, t ex radio.
- Det är dags att skifta fokus från infrastruktur till digitalisering (innehåll).
- Tillgång till framtidssäker bredbandsinfrastruktur behöver tydligare betraktas utifrån aspekten digital delaktighet.
- Brist på standarder hämmar utvecklingen.

Övrigt

- Trådlös infrastruktur är beroende av att det finns ett robust fibernät.
- Trådlös infrastrukturutbyggnad behöver en smidig hantering av bygglovsfrågor.
- 5G utbyggnaden är viktig att säkra redan nu
- Konkurrens är mycket viktig för en sund utbyggnad, det finns bra konkurrens idag, den behöver bevaras.
- Digitalisering är en generationsfråga, en utbildningsfråga, en trygghetsfråga. En mängd olika bevekelsegrunder som har negativ effekt på utvecklingen. För mycket upp till den enskilda att besluta om hur och vad som ska digitaliseras även i företag och offentlig sektor. Hårdare krav behövs.
- Vi behöver ett tydligt ledarskap och en tydlighet i var vi ska i digitaliseringen. Det saknas idag.
- Mobilt bredband kommer att vara ett bra komplement till höghastighetsbredband och även leverera en möjligt redundans i hushållen
- IoT kommer att växa och göra mycket möjligt som vi idag inte kan se. Beskrivning av dessa möjligheter vore bra.

- Vore bra med goda exempel från slutanvändare/konsumenter.
- Tydlig nationell plan för glesbygd och äldreomsorg behövs
- Citat; *"Inga pengar, ingen marknad, inget nationellt ansvar"*
- *"Det rullar på bra med de nya bredbandskoordinatorerna"*
- *"Att någon reviderad form av Televerket ska återuppstå är ett av de största hindren"*
- *"Information, information, information – kunskap och medvetenhet"*

